

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

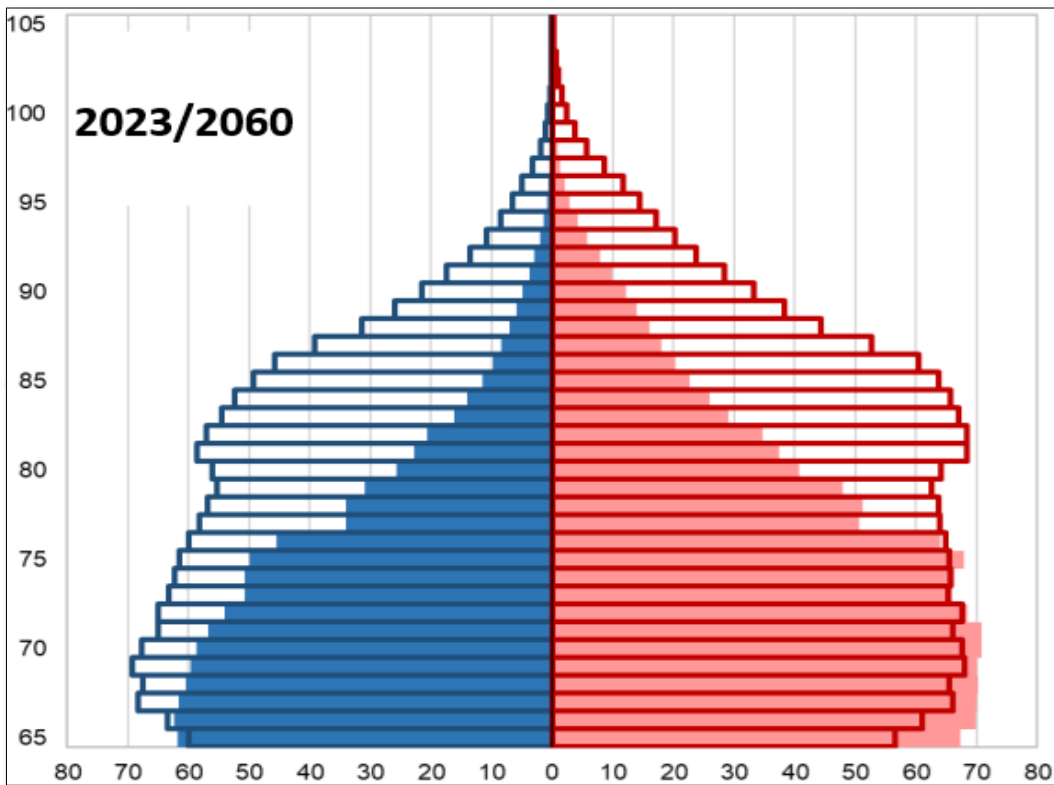
Proč společenství obcí?

Ing. Mgr. David Sláma
ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy
Ministerstvo vnitra

Proč se společenstvím vůbec zabývat?

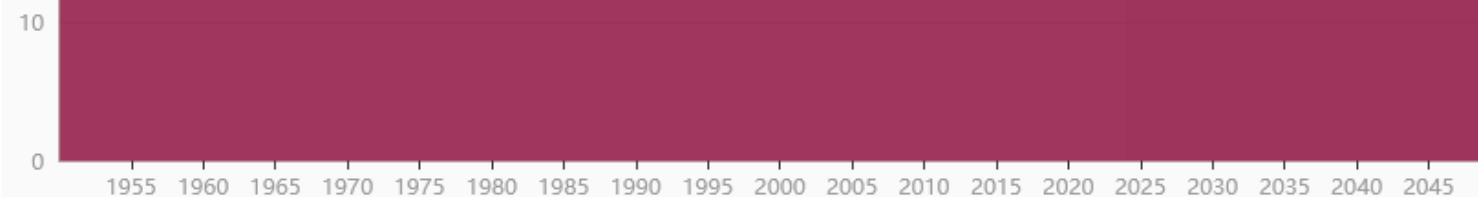
- Svět se mění v řadě základních parametrů a bude nutné na změny reagovat v nadlokálním měřítku
 - Demografie
 - Klima
 - Digitalizace
 - Finanční náročnost apod.
- Cílem není řešit, kde se bude vydávat povolení na kácení stromů apod.
- Cíle je vytvořit platformu pro řešení nadobecních úkolů, které přicházejí.
- Cíl aktivit společenství je v samostatné působnosti.

Demografie

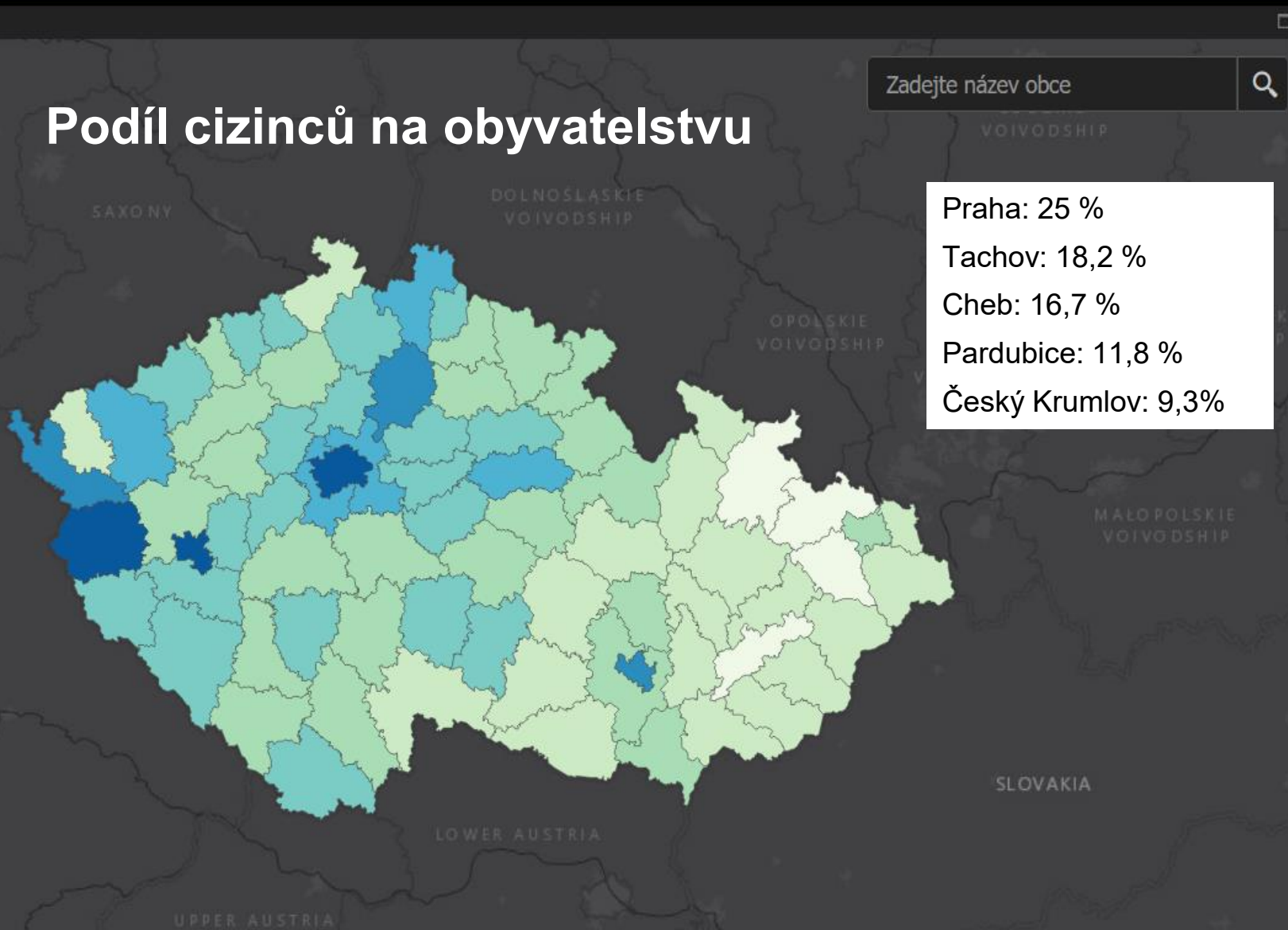
Stárnutí zaměstnanců VS

2024	podíl zaměstnanců do 30 let	podíl zaměstnanců 55+
obce III. typu	6 %	29 %
obce II. typu	5 %	33 %
obce I. typu	4 %	38 %
kraje	5 %	25 %
Hl. m. Praha	5 %	36 %
služební úřady	5 %	33 %

Cizinci

Podíl cizinců na obyvatelstvu

Počet cizinců

1 037 225

Podíl cizinců (%)

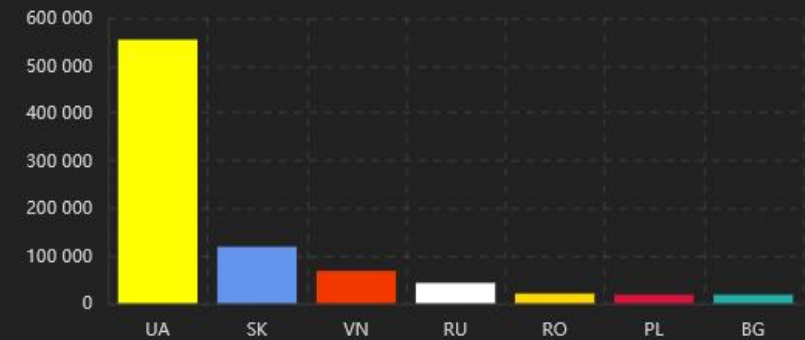
7,3

platné pouze pro okresy

Druh pobytu

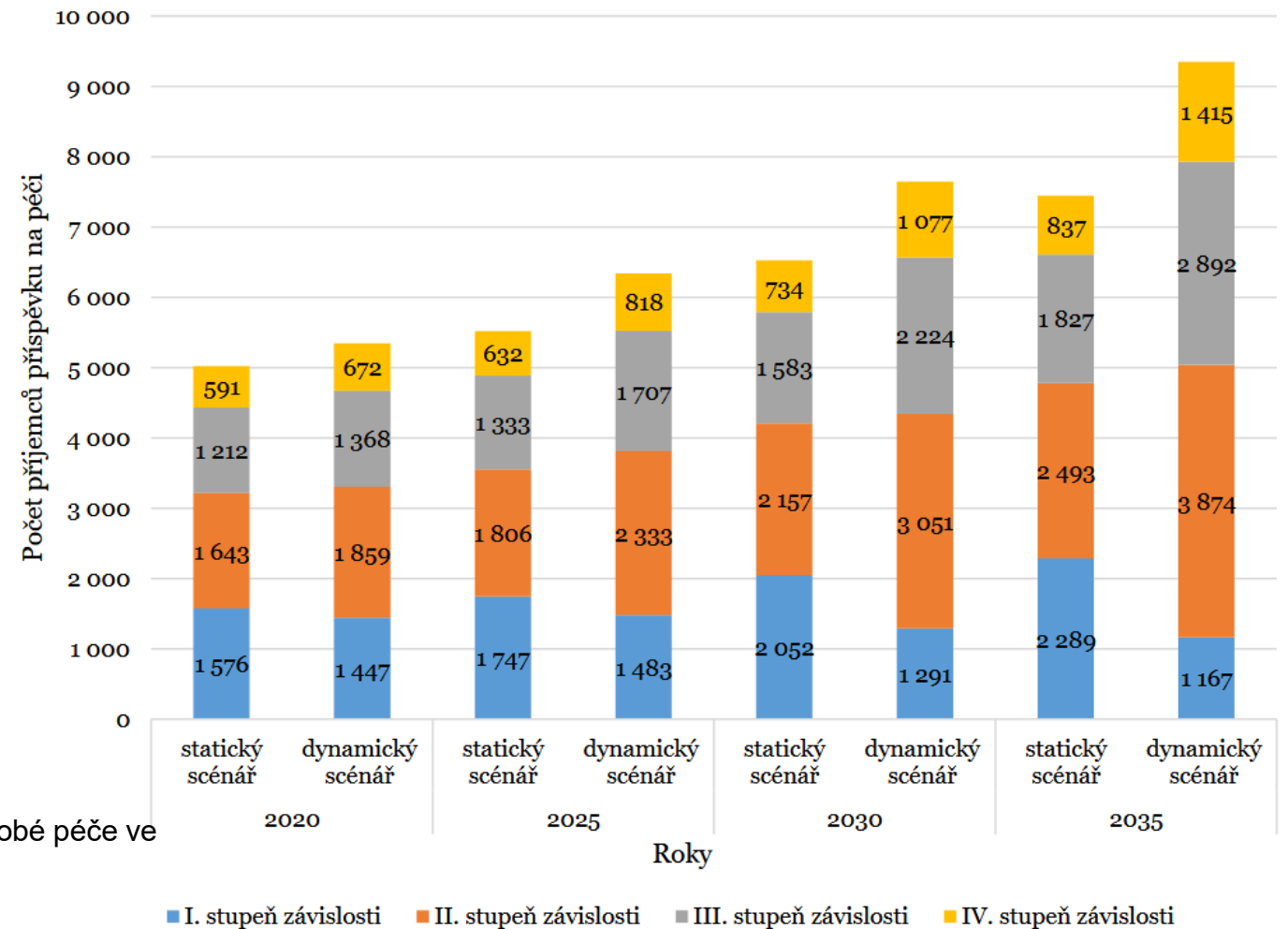
Top 7 zemí původu

Výběr okresu (+Shift pro více okresů)

Sociální služby

Očekávaný počet příjemců příspěvku na péči podle stupně závislosti do roku 2035 - SO ORP Liberec

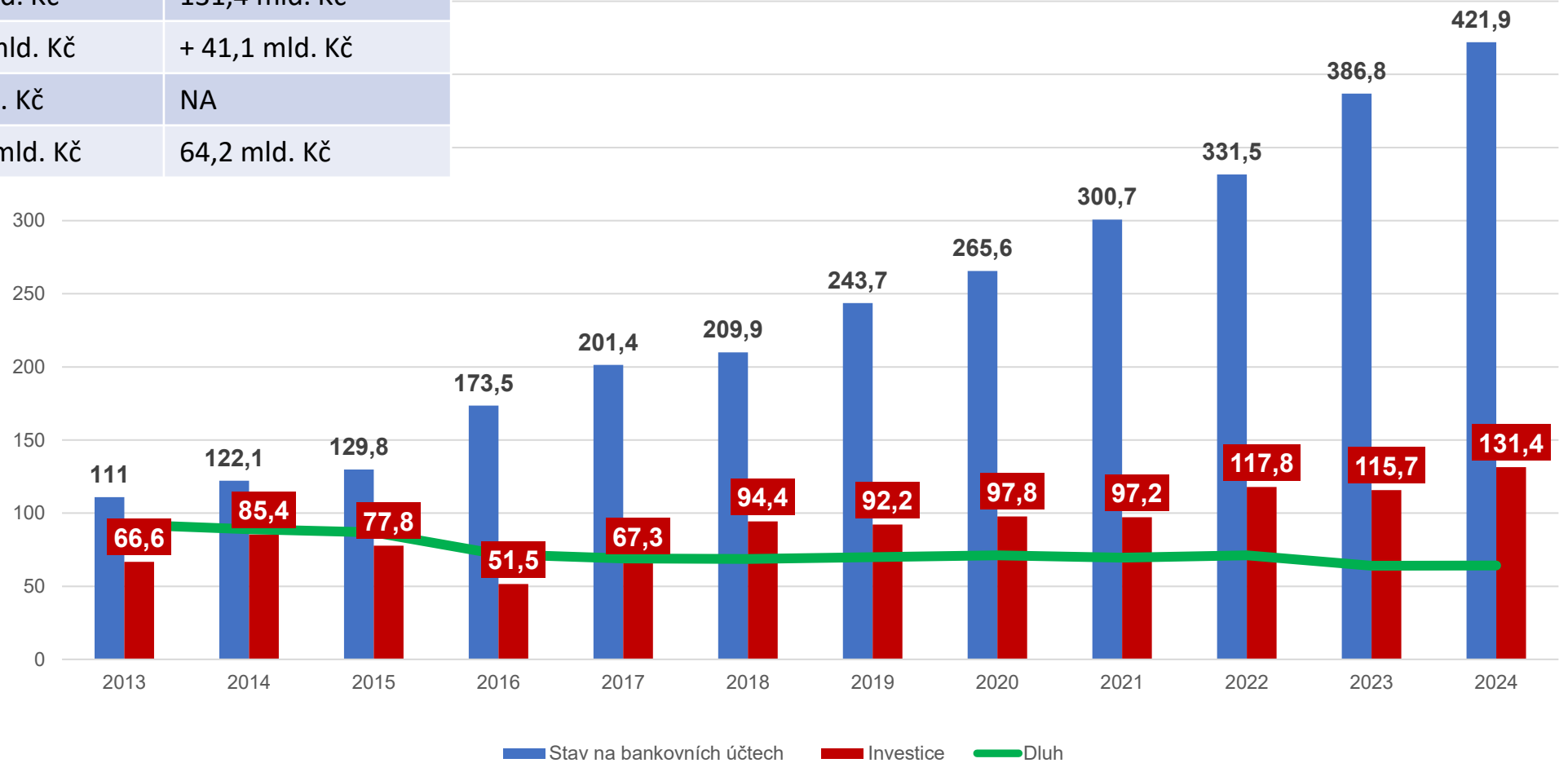

Zdroj: Vopavová, K.: Důsledky stárnutí populace pro potřeby dlouhodobé péče ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Liberec, VŠE

Investice

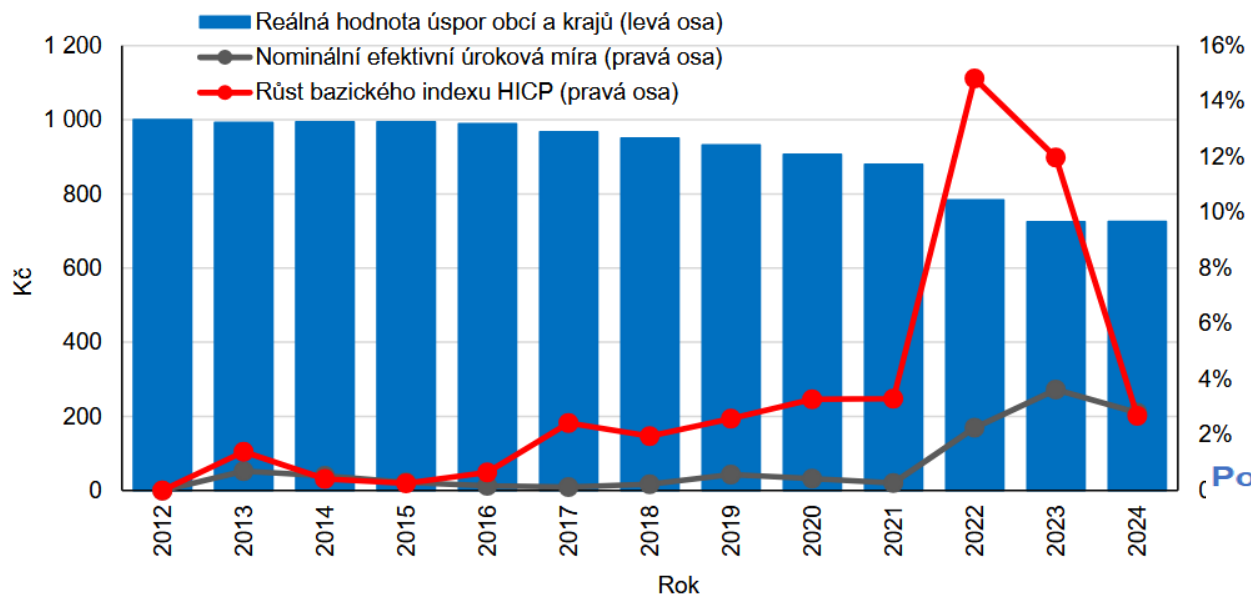
2024	stát	obce
Investice	210,1 mld. Kč	131,4 mld. Kč
Saldo rozpočtu	- 271,4 mld. Kč	+ 41,1 mld. Kč
Obsluha dluhu	88,5 mld. Kč	NA
Dluh	3 110,9 mld. Kč	64,2 mld. Kč

Rozdíl mezi úsporami, investicemi a dluhem ÚSC

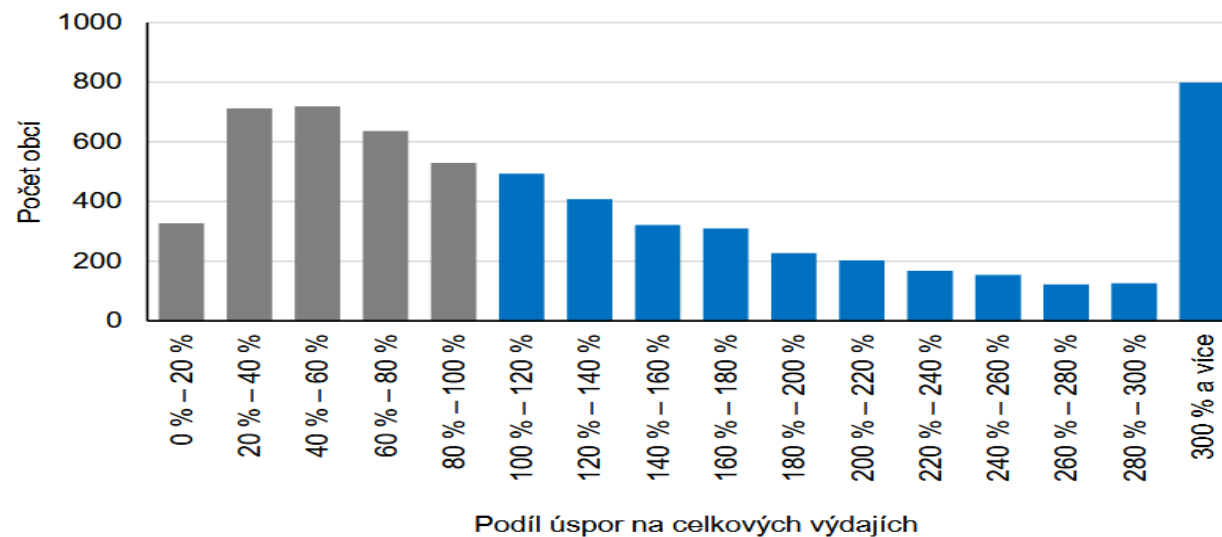
Investice II

Graf 7: Vývoj reálné hodnoty úspor ÚSC v letech 2012–2024

Zdroj: Státní pokladna Ministerstva financí ČR, výpočty ÚNRR

Podíl úspor na celkových výdajích

Zdroj: Národní rozpočtová rada

Jak může tedy společenství obcí pomoci?

- Koordinace investic v území
- Koordinace územních plánů
- Společné zajištění veřejných zakázek
- Společné zajištění dotačního managementu
- Budování společných škol
- Zajištění společného provozu školských zařízení
- Společné zajištění sociálních služeb
- Společná adaptační opatření proti suchu a klimatické změně
- Společné projekty na integraci cizinců

Územní pravidla pro Společenství

1. Postavení společenství obcí může nabýt svazek obcí, jehož členy
 - a) je alespoň **15 obcí**, nebo
 - b) jsou alespoň **tři pětiny všech obcí ze správního obvodu** obce s rozšířenou působností, jestliže do tohoto správního obvodu náleží méně než 25 obcí.
2. Členy společenství obcí mohou být pouze **obce nacházející se ve stejném správním obvodu** obce s rozšířenou působností.
3. Obec může být **členem pouze jednoho** společenství obcí.
4. **Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází**
 - a) nejvýše 40 obcí, může vzniknout jedno 1 společenství obcí,
 - b) 41 až 60 obcí, mohou vzniknout nejvýše 2 společenství obcí,
 - c) 61 až 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 3 společenství obcí a
 - d) více než 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 4 společenství obcí.

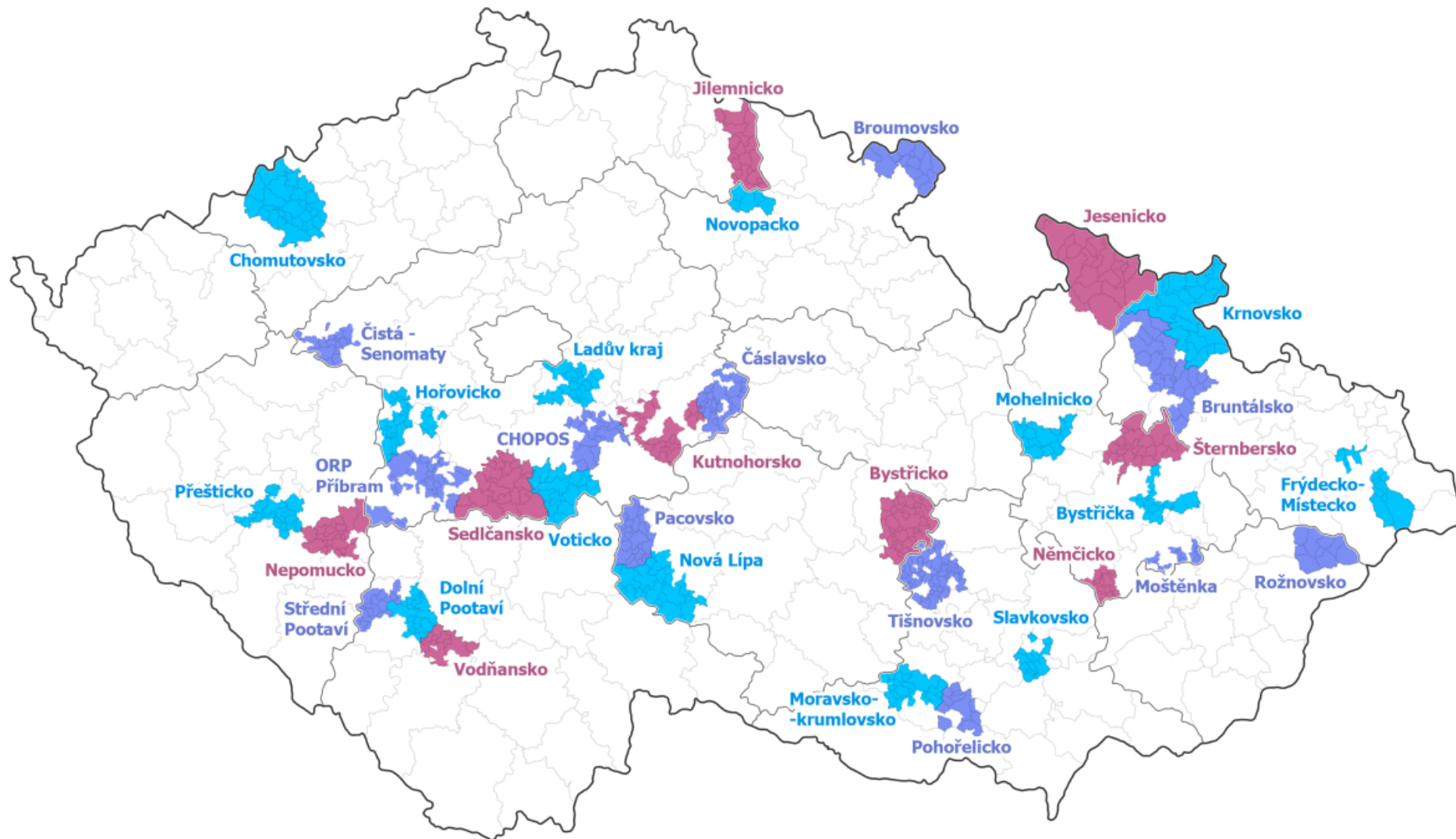
Kompetence společenství

- **Právní forma dobrovolného svazku obcí** – tedy všechny práva a povinnosti jako stávající DSO, možnost čerpat dotace pro DSO.
- **Těžiště činnosti by mělo být v samostatné působnosti.**

Hlavní role:

- **koordinace veřejných služeb**
- **koordinace strategického rozvoje** na území členských obcí
- **Zpracovává strategii rozvoje společenství obcí**
- Mohou vytvářet (zakládat, zřizovat) další **právnícké osoby** (organizační složky, příspěvkové organizace, s.r.o., akciové společnosti, školské právnícké osoby).

Přehled společenství obcí k 1.9.2025

Celkem 35 SO

710 obcí

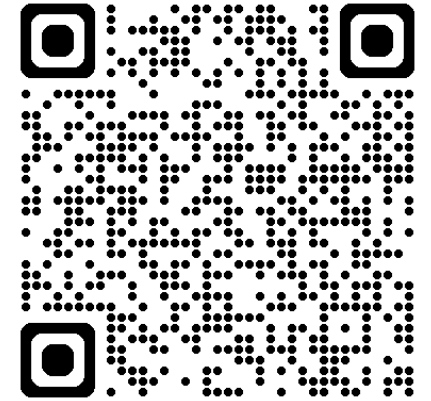
768 tisíc obyvatel

Společenství obcí aktuální stav

- Cílem je **50 společenství na konci roku 2025**
- **Aktivní podpora ze strany MV**, ambasadoři, podpora sdílení příkladů dobré praxe
- MV je připraveno vyjít vstříc vzniku SO i **změnou správních hranic ORP**
- Nutnost dodržení řádného postupu při transformaci, vyřešení členské základny, následně věcná změna stanov
- Snaha respektovat dobrou praxi stávajících DSO a přiblížit se pravidlům fungování obcí
- Při vzniku se SO inspirují **vzorovými stanovami vydanými MV**
- Snadnější evoluce v případě změny legislativy – kancelář, vedoucí kanceláře
- Výborná spolupráce s krajskými úřady přiznávajícími postavení společenství obcí
- Spolupráce s Asociací dobrovolných svazků obcí ČR

Podpora ze strany MV

- Speciální webové stránky: www.spolecenstviobci.gov.cz
 - Vzorové stanovy,
 - Metodický postup vzniku společenství obcí,
 - Metodika činnosti společenství obcí (orgány, sdílený úředník)
 - Vzorová struktura plánovacího dokumentu
 - Vzory pro zápis společenství obcí pro kraje
 - Příklady dobré praxe
- **Ambasadoři v jednotlivých regionech**
- **Podpora na jednání svazků či setkání starostů**

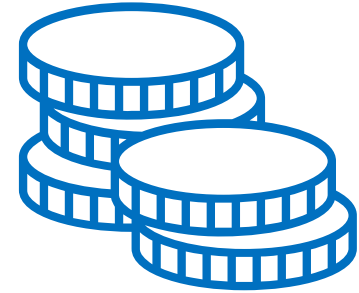
Financování

1) Členské poplatky

- standardní nástroj DSO – musí být základem rozpočtu

2) Dotační titul Ministerstva vnitra

- instrument pro rok 2025
- vypsáno počátkem března 2025 jako dotace provozní činnosti v roce 2025
- průměrná výše dotace 900 tis./SO
- určeno zejména na mzdové výdaje, nájemné, tvorbu strategie SO apod.

3) Příspěvek na výkon státní správy

- Pokud SO skrze sdíleného úředníka vykonává přenesenou působnost, obce by měly převést část vlastního příspěvku na výkon státní správy na společenství (www.prispevekobce.cz)

4) Příjmy z hospodářské činnosti

Uvažované rozšíření kompetencí společenství

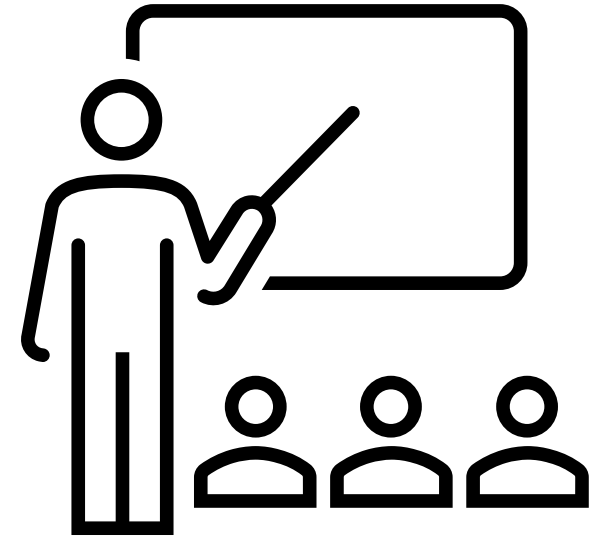
- Posílení postavení SO v systému veřejné správy, **SO jako orgán veřejné moci**
- Rozšíření okruhu orgánů společenství - **Kancelář a vedoucí kanceláře**
- **Možnost výkonu přenesené působnosti** (např. veřejné opatrovnictví) **vlastním jménem SO**
- Možnost zřídit CzechPoint
- **Možnost zřízení společné obecní policie**
 - SO jako zřizovatel, odpadájí veřejnoprávní smlouvy
 - Na území jakékoli obce pouze jedna obecní policie (SO x vlastní x zajištěna VPS)
 - Příjemcem pokut SO
- Možnost pořizovat společný plán dopravní obslužnosti území

Uvažované role SO v regionálním rozvoji

- SO jako subjekt systémově se podílející na regionálním rozvoji/ regionální politice ČR
 - společenství obcí doplní soustavu institucí působících v oblasti regionálního rozvoje (vedle státu, krajů a obcí).
 - nastaví se vazba strategie společenství obcí na cíle regionální politiky.
 - analýza současného stavu a očekávaného vývoje území SO a dále stanovit strategické cíle a priority rozvoje tohoto území.
 - provázána s cíli a prioritami Strategie regionálního rozvoje a strategie rozvoje kraje.
 - vazba i na další dokumentu a politiky státu.

Vzdělávání

- Intenzivní diskuse s MŠMT o roli společenství obcí v oblasti vzdělávání
- Projekt **Místní školská správa** – řízení kvality vzdělávání prostřednictvím společenství obcí, definování obsahu, pilotní ověření
- **MAP II** - aktivita 3 určená pro společenství obcí a DSO splňující kritéria

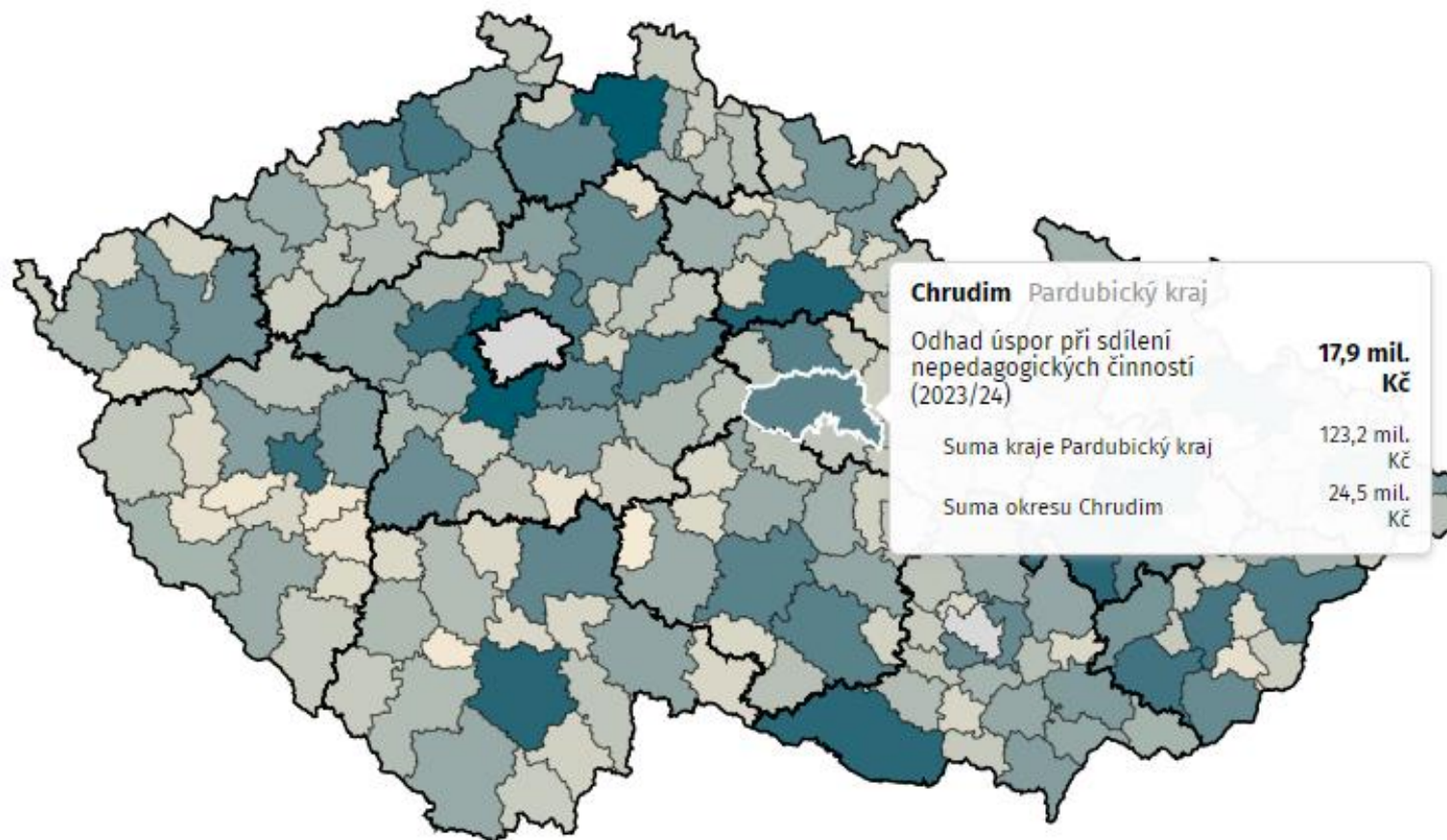
Změny v zajištění nepedagogických pracovníků jako příležitost pro Společenství

Celková úspora při sdílení nepedagogických činností na úrovni ORP

Odhad úspor při sdílení nepedagogických činností (2023/24)

0 mil. Kč 5 10 15 20 >25 mil. Kč

Suma ČR: 1 869,9 mil. Kč

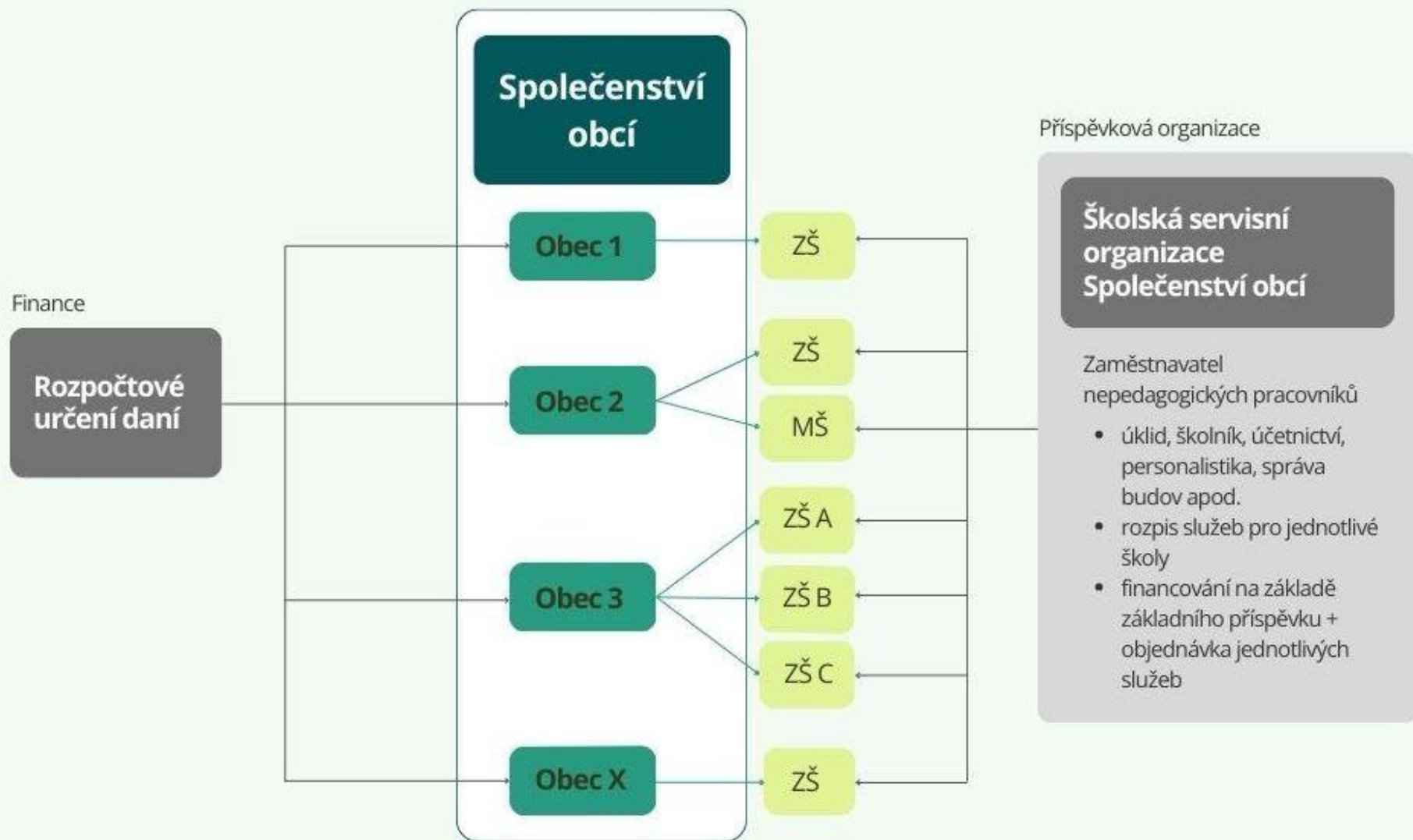
Data ukazatele pochází z šetření a výpočtů [Mazoucha a Fischera \(2024\)](#).

Zdroj ostatních dat: Výpočty autorů

Mapové podklady od ČÚZK licencovány pod [CC BY 4.0](#)

Vytvořeno v [DataPAQ](#) od PAQ Research, licence [CC BY-NC 4.0](#)

Model zajištění činnosti nepedagogických pracovníků v regionálním školství na platformě Společenství obcí

Děkuji za pozornost

Ing. Mgr. David Sláma

Ředitel

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

Ministerstva vnitra

david.slama@mv.gov.cz